

LUM – 8. r

Lepo pozdravljen / -a. Vse pohvale za delo v preteklih tednih. PowerPoint predstavitev si uspešno zaključil /-a, če pa si med zamudniki, mi jo čimprej pošlji na mail:

linda.ropret@guest.arnes.si

Danes boš dopolnil / -a likovno nalogo pričeto v prejšnjem tednu. Preden začneš, preberi naslednji sestavek:

ESTETSKA VREDNOST UPORABNIH PREDMETOV

Uporabne in okrasne predmete vseh zvrsti človekovega ročnega in strojnega dela lahko vidimo povsod okrog sebe, v trgovinah in na stojnicah. Še posebno veliko je izdelkov industrijske proizvodnje, to je izdelkov bleščečega videza, ki izkoriščajo potrebo po lepem pri kupcih. Nekoliko manj je ročno izdelanih izdelkov, med njimi pa je veliko takih, ki so le imitacija (ponaredek) kakega pomembnega izvirnega dela. Vsi ti izdelki predstavljajo ceneno blago, ki ga ljudje množično kupujejo v težnji, da bi imela kaj lepega, proizvajalcu pa prinašajo predvsem dobiček. Takšne okrasne in uporabne predmete imenujemo kič. Slovarji jih definirajo kot »okrasne in uporabne predmete brez umetniške vrednosti.«

Beseda kič je po izviru nemška (»kitschen« pomeni pobirati blato z ulice). Kič ustvarjajo tisti oblikovalci, ki se trudijo ustvariti izdelke, kakršni bi ugajali ljudskemu in solzavemu (sentimentalnemu) okusu. Izdelki so hitro narejeni in cenovno dostopni vsakomur, na oko pa privlačni in uporabni. Uporabnik kiča praviloma teži k neobremenjujoči, interpretativno in doživljajsko nezahtevni lepoti, s katero bi rad poživil svoje vsakdanje življenje. Ne moremo reči, da je brezbrizen do »lepote« - do nje ima odnos, četudi nezahteven. Tako bi lahko rekli, da je kič, ne glede na svojo malovrednost, vendarle ena od stopnic na poti k doživljanju (najskromnejše) lepote.

Kič obsega vse preproste, sentimentalne, množične, ugajaške, cenene in kričeče predmete, ki so vsebinsko ali zvrstno povezani z umetnostjo. Tako jih najdemo v stanovanjski opremi: kičasti so številni nenaravni materiali pohištva neokusnih barv, ki ponarejajo slog starega stilnega pohištva. Pri stenski opremi je mogoče najti številna šablonska dela, npr. različne kipe iz umetne mase (patinirane oziroma umetno »postarane«), vokvirjene reprodukcije (izrezki iz koledarjev, slike z lovskimi prizori, slike romantičnih pokrajin – pejzažev, nabožne slike – podobe z angeli, pastirji) ipd. Veliko podobnih motivov je tudi na prazničnih čestitkah in gobelinah. Prav slednji pa so dober zgled za tisto, kar je pri kiču kljub vsemu pozitivnega: kupcu omogočajo, da z vezenjem sam »sodeluje« pri nastajanju izdelka.

Tudi pri okrasnih (dekorativnih) predmetih lahko govorimo o kičastih izdelkih. Takšni so na primer bleščičasti predmeti: vaze, umetne rože, krožniki, svečniki iz plastične mase, razni spominki, narejeni s pomočjo kalupov, vrtni palčki in miniaturni gradovi. S primeri kiča se srečujemo pri igračah, modnih oblačilih, čevljih ter modnih dodatkih, izdelanih iz cenениh materialov kot popolnih posnetkov naravnih materialov (na primer skaj namesto usnja), okrašenih z neokusnimi vzorci in kombinacijami barv. Sicer pa se kič vsiljuje človeku že v zgodnjih letih, o čemer pričajo igrače, otroške obleke in otroška oprema.

Kič je razširjen po vsem svetu in je ogledalo porabniške družbe 21. stoletja. K nam se je razširil iz Nemčije, Avstrije in Anglije v 19. stoletju, v času največjega industrijskega razvoja. V dokajšnji meri je spremenil način življenja in kulturo ljudi, brez dvoma pa je omogočil tudi

najrevnejšim slojem, da so postali ponosni »lastniki umetniških predmetov«. To pa je bil navsezadnje tudi njegov namen: nastal je kot blago, ki tudi revnim izvabi kak euro, a ne brez njihove želje po lepem.

Sedaj si prebral /-a in lahko začneš z dopolnjevanjem miselnega vzorca. Prejšnjo uro si pričel / -a z miselnim vzorcem o uporabni umetnosti. Napisal / -a si umetna obrt na eno puščico ter industrijsko oblikovanje na drugo. Za vsako si naštel / -a po tri primere.

In še naloga:

Na miselni vzorec dopiši tri značilnosti za umetno obrt ter tri za industrijsko oblikovanje (lahko pogledaš besedilo za nazaj – število izdelanih predmetov, kako in kdo jih izdeluje). Nato razmisli o likovni (estetski) vrednosti predmetov, ki si jih naštel prejšnjo uro. Na miselnem vzorcu potegni puščico na sredino iz umetne obrti ter industrijskega oblikovanja, kjer se puščici stikata, pa napiši estetska vrednost. Dopolni, kakšno estetsko vrednost imajo predmeti ter napiši primer kiča, ki ga najdeš doma.

Dopolnjeni miselni vzorec fotografiraj ter mi fotografijo do naslednjega tedna pošlji na:

linda.ropret@guest.arnes.si

Če imate kakršnakoli vprašanja, težave pri izvedbi, pošiljanju... mi pišite na zgoraj omenjen mail ali preko eAsistenta.